

21.12.2020

Helsingin kaupunki
Kaupunginhallitus

Nuorisoneuvoston lausunto valtuutettu Amanda Pasasen aloitteesta maksuttomien kuukautisvälineiden tarjoamisesta nuorille ja vähävaraisille

HEL 2020-010631 T 00 00 03

Nuorisoneuvosto toteaa, että suomalaisessa edistyksellisessä ja oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa ei ole sijaa eriarvoisuudelle. Edellä mainitusta huolimatta kuukautisköyhyys edelleen eriarvoistaa kuukautisvälineiden tarpeessa olevia muista. Kuukautisten ei tule aiheuttaa epätasa-arvoa niin taloudellisesti kuin millään muulla tavalla.

Kuukautisköyhyys on merkittävä yhteiskunnallinen ongelma Suomessa ja myös muualla maailmassa. Kuukautisköyhyyttä ei ole mahdollista ratkaista kunnallisella tasolla. Helsingin on tästä huolimatta mahdollista ja Helsingin tulee olla edelläkävijä maksuttomien kuukautisvälineiden tarjoamisessa.

Nuorisoneuvosto yhtyy aloitteessa esitettyyn kantaan siitä, että kaikilla nuorilla ei ole mahdollisuutta saada kuukautisvälineitä kotoa tai rahaa kuukautisvälineiden hankkimiseen. Pääsy turvallisiin ja hygieenisiin kuukautisvälineisiin on jokaisen menstruoivan keskeinen oikeus. Kuukautisten aiheuttama taloudellinen epätasa-arvo on merkittävä ongelma vähävaraisille ja etenkin nuorille. Yksilön taloudellisen tilanteen ei saa olla esteenä mahdollisuuden välttämättömiin kuukautisvälineisiin.

Mikäli kaupunki päätyy maksuttomien kuukautisvälineiden tarjoamiseen aikuisille, nuorisoneuvosto muistuttaa, että verovaroilla kustannettujen tukien on perustuttava tarvehankintaan. Vähävaraisten aikuisten kuukautisvälineet kuuluvat perustoimeentulotuella ja muilla sosiaalietuuksilla maksettaviksi.

Toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 1 §:n 1 momentin perusteella toimeentulotuen tarkoituksena on viimesijaisesti turvata henkilön ihmisarvoisen elämän kannalta välttämätön toimeentulo, jos sitä ei voida muin keinoin turvata. Toimeentulotukilain 7 a §:n mukaan perustoimeen-

21.12.2020

tulotuen perusosalla katettaviin menoihin kuuluvat muun muassa henkilökohtaisesta puhtaudesta aiheutuvat menot. Menoihin sisältyvät myös kuukautisvälineet.

Koronavirustilanne on vaikuttanut myös kaupungin taloudelliseen tilanteeseen, ja kaupunki onkin joutunut ensi vuoden talousarviossaan leikkaamaan tärkeänä pidettyinä tukia ja toimintojaan. Tässä tilanteessa kaupungin ei tule vaikeuttaa taloudellista tilannettaan entisestään ja tarjota aikuisille maksuttomia kuukautisvälineitä, joita valtio omasta talousarviostaan rahoittaa niitä tarvitseville sosiaalietuuksien muodossa.

Nuorisoneuvosto kuitenkin tunnistaa, että kuukautisvälineiden hankinnan perustuminen perustoimeentulotukeen ja muihin sosiaalietuuksiin jättää kuukautisvälineitä tarvitsevat, jotka eivät ole oikeutettuja perustoimeentulotukeen, edelleen eriarvoiseen asemaan.

Kaupungilla ei ole kuitenkaan mahdollisuutta tarkastella valtion vastuulla olevien perustoimeentulotuen ja muiden sosiaalietuuksien määrää. Kaupunki voi kuitenkin tarkastella kaupungin vastuulla olevan täydentävän toimeentulotuen määrää ja siltä osin vähentää eriarvoisuutta.

Eriarvoisuuden lisäksi kuukautisten aiheuttama häpeä on merkittävä ongelma yhteiskunnassamme. Mahdollisuus maksuttomiin kuukautisvälineisiin edesauttaa kuukautisten normalisointia keskustelunaiheena. Aloitteessa esitetään, että erityisesti kouluilla kuukautisvälineiden tulee olla helposti saatavilla.

Nuorisoneuvosto katsoo, että kuukautisvälineiden saatavuus kouluilla ja niiden tuominen lähemmäksi nuoria opettaa nuoria varhain kuukautisten alkamisesta alkaen siitä, että kuukautiset ovat täysin luonnollinen ja hyväksyttävä asia, josta saa ja kannattaa puhua. Kuukautisista ei tule aiheuttaa häpeää kenellekään.

Nuorisoneuvosto toteaa yhteenvedona, että kaupungin tulee tunnistaa kuukautisköyhyyden olevan merkittävä ja eriarvoistava ongelma yhteiskunnassa. Nuorisoneuvosto katsoo olevan erittäin tärkeää kuukautisten aiheuttaman taloudellisen epätasa-arvoisuuden vähentämiseksi, että kaupunki tarjoaa maksuttomia kuukautisvälineitä nuorille ja vähävaraisille, jotka kuukautisvälineitä tarvitsevat.

Nuorisoneuvosto pitää valitettavana sitä, että valtio ei ole ottanut osaa kuukautisten aiheuttaman taloudellisen epätasa-arvon vähentämiseksi. Kuukautisvälineitä tarvitsevilla aikuisilla, jotka eivät ole oikeutettuja perustoimeentulotukeen, tulisi olla myös mahdollisuus maksuttomiin tai edes kohtuullisen hintaisiin kuukautisvälineisiin.

Lisäksi nuorisoneuvosto kannattaa kuukautisvälineiden saatavuuden parantamista kouluilla ja muissa julkisissa tiloissa, kuten nuorisotaloilla ja

21.12.2020

kirjastoissa. Kuukautisvälineiden tulee olla lähellä nuoria, jotka niitä tarvitsevat. Kaupungin tulee omalla toiminnallaan vähentää eriarvoisuutta ja edistettävä eroon pääsemistä kuukautishäpeästä.

Nuorisoneuvosto katsoo aloitteen olevan hyvä keskustelunavaus aiheeseen. Nuorisoneuvosto pitää tärkeänä käydä julkista keskustelua mahdollisuudesta tarjota maksuttomia kuukautisvälineitä ja kannustaa niin kaupunkia kuin valtiota tarkastelemaan asiaa monipuolisesti kaikki vaikutukset huomioon ottaen.

Lisätiedot

August Kiattrakoolchai, nuorisoneuvoston puheenjohtaja, puhelin: 310 33383
august.kiattrakoolchai(at)gmail.com
Miro Maaranen, nuorisoneuvoston sihteeri, puhelin: 044 098 7016
miro.maaranen(at)outlook.com

Nuorisoneuvosto

Lana Bulatova
nuorisoneuvoston 2. varapuheenjohtaja